

La gran comèdia humana

L'obra de La Fontaine i Dickens representà una observació aguda de la comèdia humana del seu temps, de la qual Carner ens oferí unes excel·lents versions.

Faules. Jean de la Fontaine. Traducció de Josep Carner. Pròleg de Carles Riba. Edicions Destino i Universitat Pompeu Fabra. Col·lecció "Sunió", 1. Barcelona, 1995. 1.900 ptes. 280 pp.

Pickwick. Les grans esperances. David Copperfield. Charles Dickens. Traducció de Josep Carner. Edicions Proa. Col·lecció "Clàssics moderns". Barcelona, 1995. 3.900 ptes.

Amb motiu dels vint-i-cinc anys de la mort de Josep Carner, s'han reeditat algunes de les seues traduccions més celebrades. En concret,

les *Faules*, de La Fontaine —que ha coincidit amb el tercer centenari de la mort del popular escriptor francès— i tres de les grans fites narratives de Dickens: *Pickwick*, *Les grans esperances* i *David Copperfield*.

La traducció no era per a Carner una activitat esporàdica o subsidiària, sinó més aviat una faceta més —i primordial— d'un mateix escriptor que volia ser polivalent. Per a Carner la traducció era un eficaç laboratori per esmol·lar els recursos de l'idioma i fer-se un estil personal, per tal de poder aconseguir el domini de l'idioma.

En la prolífica tasca de traductor de Carner conflueixen

els interessos col·lectius amb els gustos personals: l'imperatiu d'oferir models de prosa i omplir els buits de literatura renaixent, i la necessitat de recrear en la cultura pròpia l'imaginari cultural i la visió moral dels grans autors. La tria de Carner és clarament selectiva i coincideix amb les línies mestres de la cultura dominant. En aquests paràmetres s'integren perfectament les comèdies humanes creades tant per La Fontaine com per Dickens.

La importància de La Fontaine resideix en el fet que amb ell les faules deixen de ser un gènere inferior i adquireixen una gran dignitat artística. Per mitjà de l'ob-

servació de la seua societat, La Fontaine amplia l'univers de la faula, tot oferint nombrosos quadres i infinites situacions de la incommensurable comèdia humana, tractats amb una visió que ja no és grandiosa i tràgica, sinó sota l'aparença de la vida quotidiana dels homes i dones, sense sublimacions i amb una mirada irònica.

L'atracció que Dickens exercí sobre Carner s'explica segurament tant per l'optimisme i bondat que transpira la seua obra com per la pintura comprensiva i grotesca de la classe mitjana anglesa i el desig d'expressar la infinitud de l'excentricitat de l'existència. **Francesc Calafat**